

danunk és hallanunk? Óh bárcsak megadnák nekünk, hogy olyan igazán mondjuk az ő nevét, hogy ereje ismét nagy legyen közöttünk! Ez a mi karácsonyi vágyunk. Mert a világ minden baja abban van, hogy ez a név közöttünk erejét vesztette. Tehetnénk-e jobbat ez órában, minthogy lélekben fáradozzunk és küzdjünk azért, hogy megértsük, újra megértsük: kicsoda hát Jézus Krisztus, éppen *nekünk* és éppen *ma*.

Kicsoda Jézus Krisztus? A karácsonyi történet csodálatos feleletet ad e kérdésre: „Ez pedig néktek a jele, — mondja — találtok egy kis gyermeket bepolyálva feküdni a jászolban.“ Találtok egy gyermeket! Kicsoda a Jézus Krisztus? A gyermek, a jászolban fekvő gyermek. A felelet, a biblia karácsonyi felelete ime az, hogy egy gyermekhez vezetettünk és e gyermeknél kell megtanulnunk, hogy kicsoda Jézus Krisztus. Persze a biblia karácsonyi feleletét is eléggé ismerjük. Ha felszólítanának, hogy *magunktól* feleljünk e kérdésekre: kicsoda Jézus Krisztus, mit jelent nekünk, miképpen nézzük őt, — legyünk őszinték és ismerjük el — arra az egyetlen, nagy és igazi gondolatra jutnánk, hogy ő a „gyermek.“ Ezzel nem mondanánk keveset Jézusról. A keresztyénségben ma éppenúgy, mint régen, sok új szeretet és új lelkesedés ébredszik Jézus iránt. Az ifjúság kezd ismét ráfigyelni, mint hősiére és vezérére. Könyveket írnak új gondolatokkal Jézusról. A Jézus nagyságát azonban nem ott csodáljuk, ahol a karácsonyi történet mutatja: nem a betlehemi istállóban. Amit a karácsonyi éjszaka gyermekéről énekelünk és mondunk, azt csaknem kivétel nélkül mások, — a reformátorok és a múlt más nagyjai — után mondjuk és énekeljük, akik láttak valamit abból, amit mi már nem látunk. A mi ajkunkon hihetetlenül s nem egyszer nagyon érzélgősen hangzik az ének és a szó. A mennyben valószínűleg nem nagy az öröm a sok karácsonyi koncertünkön, Jézus képeinken, betlehemi játékunkon és sok ehhez hasonló dolgainkon. Ahol Jézust komolyan vesszük, ott azonnal eltekintünk a gyermektől a férfira, aki a gyermekből lett. Ott találjuk meg, amit ígér: jóságát, bátorságát, nyájasságát, szabadságát, fenőbbségét, erejét, buzgóságát, haragját, hősiességét és halál feletti diadalát. Egyesek mindent, amire Jézus tanít ebben a szóban foglalnak össze: „bizalom Istenben.“ Mások a „teszériség“ben, mint hatalmas jelszóban, melyet Ő adott a mi széthúzó, szegény világunknak. Mások viszont azt mondják: „megbéké-

lést“ és „megbocsátást“ találunk nála. Végül — amit éppen mostanában olvastam — „a jóságot“, a jót, minden jót nyertünk tőle. Az most nem kérdés, hogy vajjon mindezeket Jézus Krisztusnál megkaphatjuk-e; ő *maga* azonban csak hordozója és adója volna e javaknak? E javak bizonyára tőle jövő és világító sugarak; ezzel azonban a fényforrást, honnan e sugarak jönnek, még távolról sem láttuk és nem neveztük meg. A sugarak erősek és világosak és örvendjünk, hogy hozzánk jönnek és velünk annyi jót tesznek. Van erejük, hogy a mi szegény, sötét földünknek legtávolabbi és legsötétebb részébe is behatoljanak és világossággal töltsék el azt. Ezt a bizonyos világosságot nevezik ma keresztyénségnek és nem volna helyénvaló kétségbe vonni, hogy a világot a keresztyénségnek ez a világossága fényesíti be. Jézus Krisztus *maga* azonban más, mint ez a keresztyénség. Mint a nap, ha felkel, sugárzik és világít, más mint a virradat, mely felkelését megelőzi és az alkonyat, mely lenyugvását követi, annyira más Krisztus, mint a keresztyénség. Mit akarunk ezzel mondani? Azt, hogy a keresztyénségtől vissza kell mennünk *magához* Jézus Krisztushoz, az adventtől meg kell érkeznünk a karácsonyhoz, a sokféle emberi jeltől, melyek alatt Krisztust nézzük, az egyetlen jelhez, melyet e karácsonyi evangelium adott: *a gyermekhez*.

Ki hát a gyermek? Mit láthatunk e gyermekben? Abból, amit olyan szívesen néznénk és megcsodálnánk: semmit, éppen semmit. Szegényen, meztelenül, gyámoltalanul és gyengén fekszik a jászolban. Éppenúgy, mint amilyen szegény, meztelen, gyámoltalan és gyenge a kereszten, élete leghatalmasabb pillanatában. Itt is mit láthatunk rajta? A felelet ugyanaz: semmit! *Csak őt magát*. Csak őt magát — és ezzel döntően megvilágosodik előttünk, hogy ő nem csupán valaki, valamilyen hős, eszménykép, gondolkozó, derék életharcos és ehez hasonló, akit csodálnunk vagy éppen utánoznunk kellene. Mit használna nekünk, ha csak ez volna? Életharcost, hőst, eszményképet és gondolkozót máshol is találhatunk. Abból, hogy szegényen és gyengén mint gyermek fekszik a jászolban, azt kell megtanulnunk, hogy Ő más valaki: Ő az Üdvözítő. Semmi sem volna, ha nem *Isten* volna benne közöttünk. Jön az *Isten!* Itt van *Isten!* Velünk *Isten!* Ez Jézus Krisztus. Aki őt látja, az nemcsak erőllen világosságát látja a keresztyénségnek, hanem magát a fényt. Isten eljött hozzánk az emberi lét alacsony for-